

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 12.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.638.

Novo ali staro življenje?

Praznik vstajenja je minil; še malo, in odpraznovali ga bodo tudi pravoslavni bratje. Življenje pa, ki je od radosti nad vstajenjem narave za trenutek obstalo, se vrača zopet v stari tir. V stari tir?

Več bi pričakovali od vstajenja, kakor pa samo mal oddih življenja in potem zopet nadaljevanje prejšnjih križev in težav. Toda simbol sam ne pomaga nič če človek noče, in pri nas noče. Doslej ni hotel in tudi poslej noče; zopet bodo vzplamteli stari boji, skratka, po par dneh ne bo nihče več mislil na praznik vstajenja razven onega, ki si je pokvaril želodec. Zakaj zopet po starem, zakaj tako, kakor ni prav in ni dobro, zakaj ne uravnati življenja tako, da bi bilo vsako leto lepše, plodnosnejše, ne pa slabše?

Dosedanja teza naših politikov je, da sme večina, ne oziraje se na način njene sestave, storiti vse, kar hoče in more številčno izglasovati; na preglasovane ni treba imeti nobenih ozirov. Samo kratko dobo so bili na krmilu države možje, ki te teze niso zastopali in že je kazalo življenje popolnoma drugo smer, obljubljalo je lepše sadove. Z izpremenjenimi razmerami pa se je izpremenilo tudi to in sedaj gre zopet vse po starem.

Ni in ne more biti prav uveljavljati s silo nekaj, čemur se upira velik del naroda. Majhna večina niso vsi in majhna večina mora vedno računati z številno manjšino. Nasilje rodi vedno odpor in le redke so izjeme, ko ta odpor ni — prej ali slej — pokopal nasilje, pa najsi bo tudi z nasiljem. Zato je edino prava pot pot sporazuma, pot dogovornega sodelovanja. Odstraniti je treba glavne zapreke, ustvariti bazo za dogovore in potem delati na tej bazi, dokler ni dosežen uspeh. In ta ne more izostati; morda bo viden malo kasneje, toda izostal ne bo.

Dve možnosti obstojata za vodstvo naše državne politike: politika sedanje ali pa prejšnje vladne koalicije. Sedanja je izzvala koj pri svojem rojstvu ljut odpor in se je izkazala za neizvedljivo. Druga možnost je politika sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev, stvoritev velike večine vseh, ki hočejo urejeno in močno državo. Za to možnost govori že dejstvo, da bi se na tej koncepciji stvorila velika parlamentarna večina, ki bi imela za seboj res večino vseh, proti sebi pa le neznatno manjšino.

In kar je glavno: parlamentarna večina, sestavljena na podlagi medsebojnega vsestranskega sporazuma, bi imela sporazumno delovanje, sporazumno vodstvo državnih poslov že v svojem bistvu. Tu ne bi bil mogoč noben diktat, temveč za vsako važnejšo zadevo le medsebojen sporazum. To pa je pravo bistvo parlamentarizma, ne pa oni njegov izrodek, ki si dovoljuje na podlagi trenutne številčne moči vsa mogoča nasilja, da si utrdi svoj položaj. Pri sporazumnem vodstvu državne politike bi bili zadovoljni vsi, Srbi, Hrvati in Slovenci, razven onih, ki zagovarjajo le in edino nasilne metode in so že eo ipso nasprotniki vsakršnega pravega sporazuma; kajti sporazum v njihovi ideologiji ne pomeni ničesar drugega, kakor popolno kapitulacijo sokontrahtenta, udajo brez pridržkov in pogojev. Oni poznajo le načelo: vae victis — vae victis!

Narava je vstala v novo življenje; zakaj ne bi vstalo tudi naše državno življenje? Proč z nasiljem, ki bo rodilo le odpor in zopet nasilje; medsebojno popuščanje naj dovede do končnega popolnega sporazuma, ki bo dal naši mla-

Politično zatišje v Beogradu.

Situacija se bo razčistila po pravoslavnih praznikih.

Beograd, 14. aprila. Politična situacija v Beogradu je v polnem zastoju po odhodu kralja v Sarajevo in radi praznikov. Celokupna pažnja vseh političnih krogov je obrnjena na Zagreb, od koder pričakujejo sklepa vodstva HRSS o stališču napram situaciji in napram izjavam Pavla Radića. V političnih krogih smatrajo, da se bo po pravoslavnih praznikih političen položaj hitro razčistil. Ugotovljeno je, da ni nobenega govora o rekonstrukciji, niti o novi vladi ali o ostavki. Vsekakor ni pričakovati pred pravoslavnimi prazniki nobenih posebnih dogodkov. Dotlej bodo morali radićevci položiti poslednji svoj državotvorni izpit.

Beograd, 14. aprila. V nedeljo ni bilo nobenega važnega dogodka, razen protestnega zborovanja stanovanjskih najemnikov in običajnih razgovorov Pašića.

Beograd, 14. aprila. Sinoči je bila sklicana seja vlade. Seja pa se ni mogla vršiti, ker se več ministrov (SDS) nahaja na počitnicah izven Beograda. S Pašićevim odhodom iz Beograda pa bo politično življenje, ki je že sedaj bilo v minimalni aktivnosti, popolnoma zamrlo in tako bo ostalo po mišljenju nekaterih politikov vseskozi do Pašićevega povratka. Po praznikih se pričakuje večje živahnosti v političnem življenju, v prvi

vrsti rešitev vprašanja odnošajev med radikali in radićevci in nato rekonstrukcija vlade.

Ni izključeno, da bo Pašić o priliki svojega potovanja posetil najprej kralja in ga obvestil o situaciji, nato pa se bo sestal nekje s Pavlom Radićem.

KONFERENCA V BEOGRADU.

Beograd, 14. aprila. V teku včerajšnjega dne ni bilo nobenega večjega dogodka. Pašić je imel daljšo konferenco z Ninčićem, ki se je pravkar vrnil z agitacijskega potovanja, konferiral je tudi z Markom Trifunovićem. Trifunović je imel pred tem posebne pogovore z Ninčićem. Glede Pašićevega odpotovanja je popolnoma nejasno, ker se širijo obenem govorice, da bo Pašić odpotoval in da ne bo odpotoval. Vašemu dopisniku so sporočili na merodajnem mestu, da je Pašić opustil namero potovanja.

PAŠIČEVO POTOVANJE.

Beograd, 14. aprila. Pašić je po daljšem razmišljanju vendarle sklenil, da bo odpotoval in praznike porabil za odmor. V političnih krogih so pričakovali, da bo Pašić takoj odpotoval, vendar je Pašić v zadnjem trenutku potovanje odložil. O potu in dnevu odhoda ni nobenega poročila iz razumljivih razlogov. Najverjetneje je, da bo Pašić odpotoval v Primorje, najbrž v Cvatla.

Posvetovanja v Zagrebu.

Zagreb, 14. aprila. Predvčeršnjim in včeraj je Pavle Radić nadaljeval v Zagrebu konference s Stjepanom Radićem. O teh konferencah ni bilo mogoče doznati ničesar gotovega. V oči vpada samo to, da grečo preiskovalne oblasti Pavlu

Radiću zelo na roko, kadar obišče Stjepana Radića v politični misiji. Po občem mu nju bo opozicionalni blok razpadel. Pričakovati je, da bo takoj po pravoslavnih praznikih situacija razčiščena.

KRALJ IN KRALJICA V SARAJEVU.

Beograd, 14. aprila. V teku včerajšnjega dne je kralj odpotoval iz Topole preko Čačka in Užic v Sarajevo, kamor je dospel sinoči ob 7. Za njim je prišlo tudi vse spremstvo in vojni minister. Danes zjutraj ob 7.30 je prispela v Beograd kraljica Marija iz Rumunije in je takoj odpotovala v Sarajevo. Iz Sarajeva bo odpotovala kraljevska dvojica skupno v novi dvorec Han Pjesak. Prestolonaslednik bo ostal v Beogradu.

POTOVANJE NOTRANJEGA MINISTRA.

Beograd, 14. aprila. Notranji minister Boža Maksimović je danes ponoči odpotoval domov v Knić, kjer bo ostal nekoliko dni.

NEVOLJA MED URADNIŠTVOM ZUNANJEGA MINISTRSTVA.

Beograd, 14. aprila. Zunanji minister Ninčić je te dni izdal naredbo, s katero se ukinejo neke doklade diplomatskemu osebju v zunanjem ministrstvu. Po informacijah »Pravde« so vsi omenjeni uradniki izročili Ninčiću predstavko, češ da je ta naredba neopravičena in da mora zunanji minister štediti na drugi strani.

di in življenja tako žejni domovini novih moči. Političnim geslom, ki povzročajo radi svoje pretiranosti toliko prepirov, bojov in škod, naj se ne pripisuje večja važnost, kakor pa jo dejansko služijo. En edini cilj naj lebdi vsem pred

NAŠ PARIŠKI POSLANIK.

Beograd, 14. aprila. Včeraj je naš poslanik v Parizu Spalajković zopet prevzel svoje funkcije v Parizu.

INVALIDSKI ZAKON.

Beograd, 14. aprila. Komisija, ki je bila določena za izdelovanje invalidskega zakona, je končala svoje delo na tem zakonskem načrtu in bo isti še danes predložen narodni skupščini. Načrt se ne razlikuje od prejšnjega Peleševskega glede zavarovanja in zaštite invalidov.

DRŽAVLJANSKA SVOBODA.

Veliki župan korigira sodno odločbo! Bihać, 14. aprila. Iz tukajšnjih zaporov je bil po daljšem času izpuščen na svobodo zemljoradniški poslanec Čeda Kokanović. Veliki župan ga je hotel nato internirati, pa se mu je Kokanović umaknil in skril. Dosedaj ga oblasti še niso mogle najti.

PROSLAVA ZRINJSKEGA IN FRANKOPANA.

Zagreb, 14. aprila. Tu se vrše z vso vnemo priprave za čim svečanejšo proslavo 30. aprila kot spominske svečanosti Zrinjskega in Frankopana.

oči: gospodarska povzdiga naroda in države, kajti gospodarsko močan narod je močan tudi politično. Različni načini dosege tega namena pa naj se medsebojno izpopolnjujejo, ne pa razbijajo in doživeli bomo kmalu — lepšo pomlad.

Odhod naše delegacije v Rim.

Beograd, 14. aprila. Sinoči je odpotovala naša celotna delegacija v Rim pod vodstvom dr. Velizara Jankovića. Delegacija šteje 11 članov, in sicer 6 radikalov in 5 članov opozicije. Radikalizirani delegacije so: dr. Velizar Janković, Dragutin Kojić, Vasa Jovanović, Ljubomir Popović, Ljuba Nešić, Ninko Perić, opozicionalci pa dr. Kumanudi, dr. Behmen, dr. Trumbić, Vesenjaki in Polić.

SPOR V BRODARSKEM SINDIKATU.

Beograd, 14. aprila. Pogajanja med brodarji in Brodarskim sindikatom kraljevine SHS niso uspela. Brodarji so zahtevali, da se jim zviša plača za 20 milijonov brutto, pa so spustili nato na 15 milijonov. Sindikat pa je ponujal le 5 milijonov in končno pristal na 9 milijonov. Končno so sklenili, da počakajo danes definitivnega sklepa. Včeraj je že prešla pasivna resistenca na potniške brodeve in obstoji nevarnost, da bo promet popolnoma ukinjen. (Glej naše poročilo pod »Gospodarskimi vestmi«.)

NEGOTOVOST POLITIČNE SITUACIJE.

Beograd, 14. aprila. Današnja »Pravda« piše o situaciji, da je Pašić pred dvema dnevnoma sklenil vzdržati današnjo koalicijo. Tej vesti pa pripominjajo radikali, da je vsekakor izključeno, da bi radićevci vstopili v današnjo vlado, ker oni nečesto delati s Pribeževićem. Vsak čas so torej možne odločilne izpremembe. Pogajanja bodo baje še zelo dolgo trajala. Pred sestankom skupščine je pričakovati edinele novih poskusov g. Pašića, da izvede rekonstrukcijo po že zabeleženem načrtu.

Beograd, 14. aprila. »Pravda« prinaša senzacionalni članek o politični situaciji, kjer pravi, da se je situacija tako razvila, da sedaj streljata oba bloka. Nacionálni in opozicijski blok se nahajata v razpadu. Pribežević in ožji blok bodo ostali v opoziciji, radikali in radićevci pa bodo sklenili sporazum.

»SAMOUPRAVA« IN »HRVAT«.

Beograd, 14. aprila. Današnja »Samouprava« piše v uvodnem članku, da so se izjave Pavla Radića in dr. Superine različno tolmačile. »Hrvat« se tukaj ni dobro držal. Smatra za potrebno, da se vse to popravi. Iznáša historiat vsega onega, kar so vlade učinile v ustvarjanju te države in vse težkoče za skupni sporazum. Treba je pozabiti preteklost in pričeti z delom. Ne smemo več grešiti, ampak treba je delati za bližnjo bodočnost. Razmere so zelo napete in težke, radi česar je treba napeti vse sile.

PROTIŽIDOVSKO GIBANJE V BOLGARIJI.

Beograd, 14. aprila. Iz Atene poročajo, da doznajavo solunski židovski listi iz Bolgarske, da vrše makedonske organizacije nasilja nad bolgarskimi Židi. Omenjene organizacije zahtevajo od Židov, da jim morajo plačati znatne vsote; če tej zahtevi ne bi hoteli ugoditi, bi zapadli smrti. Antisemitske skupine otvoreno napadajo Žige. Vsled teh dogodkov je židovsko prebivalstvo v Makedoniji zelo razburjeno.

PROJEKT ZAKONA O IZKORIŠČANJU VODNIH SIL.

Beograd, 14. aprila. V ministrstvu za poljedelstvo in vode je dogotovljen projekt zakona o izkoriščanju vodnih sil.

Bachovi huzarji.

Prof. Ribarič, Sokol Herbst, ing. Šega, šolski upravitelj Lešnik in tako dalje. Celo vrsta persekucij, cela vrsta nacionalnih grehov. Prestavljajo nas v dobo Bachovih huzarjev, ko so narodno zavedne Slovence in Hrvate kot panslaviste pošiljali v prognanstvo. Pa še ni bilo tako hudo, kakor danes, ko so persekucije zvezane z materijelnim uničevanjem preganjancev. Kajti takrat so naše ljudi v najslabšem času premeščali v druge kraje, toda pustili so jih na njihovem položaju, dali so jim enakovredno mesto, niso se dotikali njihove materijalne eksistence. Danes jih pošiljajo še mlade, aktivne, delazmožne v pokoj, da naj ob svoji skromno odmerjeni pokojnini, na katero morajo čakati leto dni ali pa še dalje, stradajo.

Jasno je, kaj s tem nameravajo. Upogniti njihove značaje. Kloniti morajo duha. Iz mož napraviti dvoživke s skrivljeno hrbtnico. Zatajiti svoje prepričanje in svoje moštvo. Demoralizirati narod, da bo poslušen in slepo pokoren onim, ki nad njim vthiti svoj strankarski bič. Ostrašiti in oplahiti druge, ki bi bili toliko predrzni, da bi imeli svojo voljo ter jo hoteli uveljaviti.

Kajti za strankarstvo gre, za partizanstvo v njegovi najbolj grobi obliki. In kar je najhujše, to partizanstvo krijejo s plašnim nacionalizmom in takozvane državotvornosti. Brezvestno profanirajo nacionalno in državno misel, ki jo stavljajo v svojo službo, ki pa jo s svojo skvarjeno družbo le kompromitirajo. Slabo ni bilo za naš nacionalizem in za našo državno misel, ako naj imata take protektorje. Ljudstvo vidi in primerja in če vidi, da se nam nacionalizem predstavlja kot korupcija, pohlep po zasebnem bogastvu, kot brezskritost in nasilje, kot plačkanje državne blaginje, naprednost pa kot ubijanje lastnega brata in zatiranje svobodomiselnosti, potem mu postane nacionalizem odvraten, naprednost pa se izpremeni v mračninstvo in nazadninstvo. To so posledice slajne naše mladinske pedagogike. Nedogledna zločinska škoda v nacionalno-moralnem oziru.

Slehermi izmed onih preganjancev je storil na polju nacionalizma in narodne vzgoje k čistemu in idealnemu patriotizmu več, kakor vsa mladinska klika skupaj. Sokolstvo, naša narodno-obrambna in druga kulturna društva jim dajo najslajnejša izpričevala. S tihim in nekričavim podrobnim delom so orali narodovo ledino. Leto za letom, brez časti in slave, brez apela na narodovo hvaležnost, brez materijalne sebičnosti. Vse

svoje zadoščenje so iskali in našli v doseženih uspehih.

Pa ti pridejo pritlikavi ljudje, ki jim je nepreračunljivo naključje usode potisnilo v roke politično moč ter se znašajo nad onimi idealnimi narodnimi delavci. In na mah je uničeno, kar je bilo priborjeno s tolikim trudom in toliko požrtvovalnostjo. In zakaj tako? Ker ti narodni borci v svoji tolikoletni izkušnosti, pridobljeni s svojim delom med narodom, vse pravilne pojmujejo, kaj je nacionalizem, kaj naprednost in kako naj izgleda prava državna misel. Ker se nikakor ne morejo strinjati s perversnim naziranjem, da je malikovanje mamona patrijotično delo da je država molzna krava, da sme min. svoj portfelj zamenjati s svojim portemonajem, da se sme s državnimi službami uganjati, simonijo, da se zakoni frizirajo sedaj s prečo na levo, sedaj na desno plat. Ker so na koncu koncev mnenja, da je skupna domovina Srbov, Hrvatov in Slovencev ponosna Jugoslavija, ki naj jim je mati, vse tri sinove enako ljubeča in od vseh treh zahtevajoča medsebojne prizanesljivosti in ljubezni, pa enake požrtvovalnosti za skupni blagor.

To in samo to je »zločin«, ki naj se zaradi njega pokore ti idealisti. Res, človeku je treba nepremagljive volje, da ne bi zakričal prav gori do neba nad tako vnebovpijočo krivico. Bachovi huzarji, je eno najžalostnejših poglavij v naši narodni zgodovini. Pa ne da se primerjati v trenutnim našim položajem, ko je zgrabila za huzarski palaš klika, ki pravi, da je — slovenske krvi.

Toda prav zategadelj, ker je to tako sadiščno protinaravno, ne more imeti obstanka. Zdravo jedro našega narodnega telesa bo samo izločilo strup, ki se je vanj zajedel. Tedaj bo prišel obračun. Ne kličemo na maščevanje, toda vsak zločin zahteva svojo kazen. Le ta pa mora biti tako temeljita, da bo za vse bodoče čase svarič eksempl in da se nikdar v naši zgodovini, ki je danes odprta na svoji črni strani, ne bo več primerljiv podoban slučaj. Naši vzgledni narodni borci trpe danes svoje mučeništvo, mučeništvo za svoj idealizem, za svobodo in za napredek svojega naroda, za svojo čisto vero. Zgodovina vseh časov in vseh narodov dokazuje, da je tako mučeništvo najboljši in najčvrstjši seme, ki iz njega vsklje boljše narodna bodočnost. Naj jim bo to v tolažbo, naj pa bodo tudi prepričani, da jim bo ta narod vedel hvalo na njihovih žrtvah ter da jim bo zanje znal dati zadoščenje za pretaene krivice.

Monstrum volilnega prava.

Volilna pravica je najvažnejša izmed vseh državljanov pravic, kajti potom nje odločajo državljani o usodi države. Zato je razumljivo, da so se od časa zavednosti ljudskih mas bojevali za to pravico najljujeji boji. Toda ravno tako, kakor vsaka druga pravica, more postati tudi volilna pravica prazna fraza, beseda brez materijalne vsebine, če ne stoni celotno volilno pravo na pametni podlagi. Kaj pomaga še tako splošna in enaka volilna pravica, če pa so predvidene za njeno izvrševanje kavele, ki že v kali zadušijo bistvo državljanovega udejstvovanja pri volitvi.

Polnega volilnega sistema, ki bi docela ustrezal načelom politične enakopravnosti, teorija do danes še ni našla. Vendar so sedanji volilni redi evropskih, pa tudi drugih držav še kolikor toliko sprejemljivi. Naš jugoslovanski volilni red je celo zelo dober, dasiravno kaže praksa marsikatero pomanjkljivost, ki jih je pa pripisovati drugim faktorjem in ne zakonu kot takemu.

Nekaj posebnega pa bo madžarski volilni zakon, če bo sprejet zakonski osnutek, ki ga je predlagal grof Bethlen. Ta osnutek volilnega zakona je nekaj tako brezprimerno reakcionarnega, da vzbuja opravilno pozornost vsega demokratičnega sveta. Take budalosti, kakršna je ta zakonski predlog, je možna samo okostenela in degenerirana aristokracija, pa menda samo madžarska, kajti drugje bi bilo takega monstuma celo aristokracije sram. Naj navedemo samo nekaj najgorostnejših cvetk iz vrta madžarskega grofa Bethlena.

Povsod na svetu velja načelo, naj vzamejo volitve volilecem kolikor mogoče malo časa, da je vsakemu upravičencu mogoče izvrševati volilno pravico, samo ne na Madžarskem. Pri nas in drugod se izvršijo volitve v parlament v enem dnevu; madžarski osnutek pa predvideva po dve dni. Kajti, če volitve na kakem volišču v enem dnevu niso končane, jih predsednik zaključuje in se nadaljuje prihodnji dan. Zaključiti pa jih sme tudi predčasno, če je odziv slab, in potem se nadaljujejo prihodnji dan. Predsednik volilne komisije more torej po mili volji nagajati volilecem, jih zadržati in jih povabiti za — jutri.

Ta njegova pravica je tem važnejša, ker volilec ne more izvršiti volilneag akta, kakor in kadar bi on hotel, ampak se postopa z njim, kakor z živalijo. Volitve se namreč vrše za vse občine enega volilnega okrožja na enem samem volišču, tako, da se bodo morali volilci iz drugih občin odpraviti kar na

daljšo potovanje, če bodo hoteli biti deležni izvrševanja svoje volilne pravice. V kraju, kjer je volišče, določi vlada posebno mesto, kjer se morajo volilci zbirati v skupine in čakati, da jih predsednik volilne komisije pozove v volilni lokal. Tako bo marsikak Madžar čakal ves božji dan, da ga pozovejo na volišče, če se ne bo predsedniku slučajno zljubilo odložiti nadaljevanje glasovanja na drugi dan. Sicer pa je grof Bethlen dober človek: v osnutku je določil, da morajo volilne komisije skrbeti, da si morejo zbrati volilci na licu mesta kupiti hrane.

Pa to ni vse. Volilci ne smejo posamično v volilni lokal, ampak v skupinah po deset oseb. Skupine se formirajo že na zbirališču in sicer tako, da tvorijo vsako skupino samo oni volilci, ki bodo volili istega kandidata. Kaj to pomeni, si vsakdo lahko misli!

Sijajna so tudi določila, ki naj omogočajo »popravljanje glasov. Madžari volijo z glasovnicami (listki). Predno dobi volilec glasovnico in ovitek, mora oboje označiti predsednik z istim svinčnikom z dvema poljubnima črkama; ko odda volilec glasovnico, jo mora predsednik z istim svinčnikom podpisati. No, bolj primitivno si grof Bethlen ni mogel izmisliti načina za potvarjanje, oziroma razveljavljanje glasov; (če nista predsednikov podpis in njegovi oznaki s črkama napisani z istim svinčnikom, je glasovnica neveljavna). Tako bo po tem osnutku mogoče, da se bo našel celo v krajih, kjer ima opozicija odločno večino, pri številu glasov le tu pa tam kak opozicijski glas, ki bi bil veljaven.

Tudi volilni agitaciji grof Bethlen ni prižanesel; zlasti v času po razpisu volitev je ta silno omejena in so za prestopke določene visoke zaporne in denarne kazni, torej ravno obratno, kakor povsod drugod. Zastave (kakršnekoli) se ne smejo uporabljati v volilni agitaciji, obhodi volilcev so prepovedani, zborovanja je treba 24 ur popreje naznaniti policiji, ki more iz varnostnih ali celo iz zdravstvenih ozirav zborovanje prepovedati ali pa odrediti drug čas ali kraj. Volilni plakati smejo vsebovati samo stvarne objave, nobenih slik itd. Zelo bistroumno je določilo, da se kaznuje z ječo do treh let vsak, kdor se je udeležil obhoda volilcev (ki je sicer že sam na sebi zabljen), tekmo katerega je kdorkoli zagrešil pregrešek ali hudodelstvo na imovini kogarkoli.

Madžarski magnatje smejo biti na svojem grofa Bethlena zelo ponosni, kajti temu volilnemu zakonu se bo smejal ves svet.

Namen in sredstvo.

Marsikdo, ki je poznal pokrajine naše države pred vojno in ki jih obišče sedaj, je neprijetno iznenaden radi stagnacije v našem razvoju. Kogar zanima to vprašanje in se skuša nekoliko natančneje poučiti v njem, bo kmalu našel vzroke tega mrtvila, ki si ga je sicer težko razlagati. Kajti država, kakršna je naša, bi morala stati v sedmem letu

svojega obstoja na vse drugačni stopnji razvoja in napredka, kakor pa dejansko stoji. Saj njen začetek ni pomenil tako težke revolucije v življenju njenih delov, da bi vse popolnoma postavil na glavo in da bi bilo treba prav povsod pričeti graditi docela s temelja. Že dolgo pred postankom sedanje države so šle izdatne niti proti jugu, s katerim je pri-

šlo kasneje do spojitve. Kljub vsem nevarnostim, s katerimi je bilo združeno vezanje teh niti v celoto, moremo zasledovati to vezanje že davno pred vojno, sicer le osamljeno, tu in tam, pa vendar tako učinkujoče, da je vplivno pripravljalo pot kasnejši popolni združitvi in nam vsaj zmanjšalo nevarnosti preveč nenadne spremembe.

Združitev je končno vendarle prišla. Posamezne pokrajine so bile ob ujedinenju sicer več ali manj razrukane vsled vojnih viharjev, ki so šli mimo ali preko njih; ohranile pa so še svojo življensko sposobnost, ki je naglo vzklikla in poglala mogočno listje. Toda polagoma je pričela življenska sila oslajati in tujec, ki je poznal te lepe kraje poprej in jih obišče sedaj, more ugotoviti samo mrtvilo. Vsakdo se mora začuditi, da je država s tako ogromnimi prirodnimi bogastvi, s takimi življenskimi možnostmi v sedmem letu svojega obstoja, dasi brez hudih gospodarskih kriz, s pravzaprav ugodnim zunanje-gospodarskim položajem, še vedno gospodarsko tako šibka, kakor je Jugoslavija. Kaj je vzrok temu?

Mnogi, ki so se pečali s tem vprašanjem, so prišli do zaključka, da razpolaga naša mlada država s premalo odpornimi sredstvi za uveljavljanje v hudem konkurenčnem boju, ki je nastal po vojni med vsemi državami. Vse hiti, da izbrise sledove vojne in da se čimprej dvigne vsaj na predvojno višino. In kar je pametno: skoro povsod zaznamujemo v tem boju znatne uspehe. Tudi pri nas nismo brez njih, dasiravno nihče ne bo trdil, da bi ti uspehi ne mogli biti boljši.

Vse to je pravilno, toda treba je iti še globlje: zakaj ni sredstev. In tu je jedro: sredstva so, samo poiskati in uporabiti jih je treba. Mi pa jih dosedaj še nismo poiskali dovolj in ne zadostno uporabili, ker smo imeli, drastično povedano, preveč drugih opravkov.

Ti opravički obstojajo v enakostanskemu favoriziranju neke politične koncepcije, ki je naletela na velik odpor. Ta odpor in boj proti njemu pa požira dan na dan skoro vse življenske sile naše mlade države in onemogoča pravičen napredek. Radi tega smo še skoro tam, kakor smo bili pred petimi, šestimi leti.

Gospodarstvo in politika sta tako tesno zvezana pojma, da ju je v življenju nemogoče ločiti. Vsa politična stremjenja imajo za

podlago gospodarska vprašanja, ki pa so navadno s političnimi gesli toliko prebarvana, da jih pri površnem motrenju ni takoj opaziti. In vendar so le gospodarski cilji, ki dajejo vsemu političnemu življenju silo, le ti cilji so končno vzrok in začetek političnih prask in bojev. Cilji morejo biti celo isti ali vsaj slični; načini pa, na katere se jih skuša doseči, morejo biti povsem različni in ta raznočelnost more povzročiti najhujše spore in boje, katerih posledica je običajno škoda za vse.

To uveljavljanje gospodarskih ciljev naroda izgleda v življenju prav tako, kakor zelo razvita delitev dela. Posamezne panoge kot sestavni deli tega uveljavljanja se razčlenijo tako daleč, da jim ni več opaziti gospodarskih stremenj. In vendar so le sestaven del, pripomoček, ki sam na sebi in sam zase ne bi imel nobenega smisla; v zvezi z drugimi pa more biti zelo važen faktor.

Tu pa tiči ona napaka, radi katere hira naše gospodarsko življenje. Cilj nas vseh je gotovo gospodarska okrepitev in kolikor možna osamosvojitve naše domovine, ker popolna autarkija je danes nemogoča. Načini pa, kako ta cilj doseči, so zlasti pri nas silno različni in so privedli skoro do preloma. Političen bes, ki se je zagrizel v naše politično življenje, je potisnil gospodarske momente in cilje ob stran in posamezni sestavni deli udejstvovanja so stopili na škodo nas vseh takti v ospredje, kakor da so sami sebi smoter. Posamezne politične stranke skušajo uveljaviti svoja politična gesla ne oziraje se na to, ali bo to koristilo celoti in onemu končnemu smotru, ki je pravzaprav prvi in ki bi moral biti tudi glavni vzrok vsega političnega delovanja. Če premostimo zgodovino političnih bojev naše države, bomo našli nebroj dokazov, da se vodi pri nas politika radi nje same, brez globljih ciljev; zlasti pa nam to dokazuje način teh bojev.

Usodna napaka obstoja torej v identifikiranju sredstva s smotrom. Dokler bodo naše politične stranke in njih voditelji dnevno grešili na ta način, ne bomo doživeli preokreta na bolje. Tem žalostnejše in usodnejše pa je to dejstvo za nas zato, kar se drugi narodi tega zavedajo in hite, grade in napredujejo, dočim vlada pri nas prepira ne o tem, kaj, temveč kako naj se to in to doseže. V tem pa zaostajamo in celo nazadujemo.

Politične vesti.

— **Hrvatska Zajednica in radičevci.** Z ozirom na pogajanja radičevcev z radikali je objavil neki zagrebški list stališče Zajednice do teh pogajanj. Hrvatska Zajednica je sicer mnenja, da so se vršila pogajanja med radikali in radičevci mnogo prehitro in da bi moglo to vzbuditi sumnje, da so imela za namen razbitje bloka bratskega sporazuma, da pa nikakor ni proti nameravanemu sporazumu. To sporazum seveda ne sme temeljiti na izolaciji bloka bratskega sporazuma, ker bi sicer Zajednica v tem slučaju ne mogla vzdrževati z radičevci nobenih vezi več. Sporazum bi bil mogoč na podlagi sodelovanja radikalov z blokom. Predvsem bi morali radikali ukiniti Obznano in obenem umakniti sedanje predloge tiskovnega zakona in zakona o sodnikih. Glede Vidovdanske ustave je Zajednica zelo popustljiva, kar kaže njeno voljo za sporazum.

— **Napredovanje nadstrankarjev v Rusiji.** Volitve v sovjetske v Moskvi in Leningradu (Petrogradu) so prinesle znatno napredovanje takozvanih nadstrankarjev. V Moskvi so narasli nadstrankarji z ozirom na lansko leto od 12,3% na 30%; komunisti pa so nazadovali od 87,7% na 67%. Podoben rezultat so pokazale volitve tudi v Leningradu. Ta naden porast glasov za nadstrankarje dokazuje, da prizadevanja vodstva nadstrankarjev, pritegniti najširše plasti svojih somišljenikov k političnemu udejstvovanju v sovjatih, niso ostala brezuspešna.

— **Hindenburgova kandidatura v luči inozemstva.** Angleško časopisje se na široko peča s Hindenburgovo kandidaturo in prihaja po raznih razmotiranjih do zaključka, da bi povzročila zmaga človeka, ki ga slave Nemci kot najslavnejšega zmagovalca, diplomatske zmene, ki bi mogle zavzeti zelo opasen obseg. Kajti Hindenburgova stranka je zbrala v svoji sredi vse temne in dvomljive elemente. Hindenburg zopet združuje interese težke industrije, pripadnike visokih carin, nasprotnike razorožitve, povzročitelje evropskih nemirov. Belgijski socialisti Vandervelde je izjavil z ozirom na Hindenburgovo kandidaturo, da je s stališča mednarodnih odnošajev prava nesreča. Hindenburgova zmaga bi imela najusodnejše posledice za mirovna prizadevanja v Evropi. Belgijski socialisti ne morejo razumeti nemških državljani, da so mogli zagrešiti tako neumnost, ki bo morala osvežiti pri vseh zavezniških narodih spomin na vojne grozote in ki bo ogrožala evropski sporazum v najhujši meri.

— **Kdo bo sestavil novo francosko vlado?** V glavnem prideta v poštev dva moža: predsednik zbornice Painlevé in pa generalni guverner v Alžiru, senator demokratske leve Steeg. Predsednik Doumergue bo najbrž še enkrat ponudil sestavo kabineta Painlevéju, kljub temu, da je ta v pogovorih z raznimi politiki odločno izjavil, da take ponudbe ne bo sprejel, ker misli, da njegovo imenovanje predsednikom vlade situacije ne bi moglo izboljšati. Pač pa je on sam uverjen, da bi bilo najbolje, da prevzame sestavo novega kabineta kak senator leve, ki bi užival simpatije zbornice in senata. Po vsem tem pride še najbolj v poštev imenovani senator Steeg.

— **Rošitev vladne krize v Belgiji se je zavlekla,** ker je kralj odložil konsultacije do torka po Veliki noči. Vedno bolj postaja

verjetno, da bo krmaril Belgijo katoliški blok. Posvetovanja katolikov s krščanskimi socialisti in flandrijskimi katoliki so dovedla do sklepa, da stvorijo vse tri frakcije enoten blok v svrhu preprečenja sestavitve socialistične vlade. Izgledi katoliškega bloka na zmago so tem večji, ker so liberalci sklenili, da se ne bodo vezali niti s socialisti, niti s katoliki.

Prosveta.

Koncert slov. pevskega društva Krakovo-Trnovo. V naše pevске enote polagoma pronicata prepričanje, da so časi petja po veseljih minuli ter da morajo društva služiti resnemu pevskemu delu in njegovi posledici, udejstvovanju na koncertih. Tudi slov. pevsko društvo Krakovo-Trnovo, po prevratu ustanovljeno največ iz lokalnega patriotizma, se je opogumilo na vstop v koncertno dvorano ter je priredilo v sredo zvečer v dvorani Filharmonične družbe dostojen pevski koncert, čigar spored je svedočil stremljenje društva po napredku. Prinesel je celo neizvajane, zanimive, nove moške zore skladatelja Emila Adamiča in še več drugih v Ljubljani neizvajanih pesmi. Moški zbor šteje 28 pevcev, ki še težim nalogam novejših skladb niso kos in jih količkaj nenavadna modulacija spravi iz tira. Prvi tenor ni prvi tenor, ker je z največjo silo in naporom zmaguje višine, drugi tenor je nesiguren, pač pa sta boljša oba basa. Lahke pesmi so se zboru lepo posrečile, najbolj »Pastire pa nese ovice« in tudi pesmi starejšega datuma »Slovanski brod«, »Pastir«, »Gorski kraj« so bile razmeroma dobro izvajane, pač pa je nova Adamičeva »Trije robci« bila za zbor mnogo predr oreh. Vsekakor sta ambicija in trud pevcev ter pevovodje Miheleča vse hvale vredna. Za začetek pa bi bilo zboru priporočati lažje skladbe. Ko dobre pevci primerno rutino in pridobi društvo par dobrih tenoristov, naj si upa na težje, kočljive naloge. — Na koncertu je s solospeli Lajovic, Pavčiča, dr. Kreka in Prochazke v veliko zadovoljnost in priznanje občinstva — katerega je bilo precej — sodelovali operni pevci g. Banovec, ki je pel tenor solo tudi v Adamičevi »Mara v jezeru«, Juvančevem »Pastirju« in Novakovem »Gorskem kraju«. Priveditelji so mu poklonili ogromen venec, pravtako trudaljubnemu pevovodji g. Miheleču. Ob sta priznanje popolnoma zaslužila. Solospel je na klavirju fino spremljal g. H. Svetel. Slov. pevsko društvo Krakovo-Trnovo je na pravi poti: z neumornim, vztrajnim in resnim vežbanjem bo gotovo še napredovalo, za uspehe jamči njegov prvi koncert.

Novi slovenski solospelci. V Celju živi skromen skladatelj Slavko Osterc, ki je napisal skladbe za orkester, komorni kvartet itd. Pred kratkim smo imeli v Mariboru priliko poslušati šest novih njegovih solospelov, katere je pel znani tenorist g. dr. Ahi in jih je na klavirju spremljala njegova soproga. Skladbe so zelo zanimive, kabinetske točke, iz katerih smo mogli razbrati, da sta Ostercu vzor Debussy, predvsem pa Stravinski. V Mariboru so nedavno tega dali Ostercu večer, v Ljubljani do danes še menda nismo slišali niti ene skladbe tega talentiranega, mladega skladatelja. Prav bi bilo, da prireditelji koncertov pri sestavi sporedov tudi njega upoštevajo.

Dnevne vesti.

— **Zakon o osnovnem šolskem pouku.** V prosvetnem ministristvu je pričela razpravljati komisija načelnikov oddelkov o definitivnem osnutku zakona o osnovnem šolskem pouku. S tem po ustavi predvidenim zakonom bo urejen osnovni šolski pouk enotno za celo državo. Za podlago služi prejšnji zakon, ki pa bo izboljšan na osnovi nasvetov in predlogov vseh učiteljskih organizacij. Osnovni šolski pouk bo obvezen in enoten za vso državo. Šolska obveznost bo trajala osem, odnosno šest let. Glede vprašanja, kdo naj vzdržuje šole, še ni popolne enotnosti; nekateri zagovarjajo načelo, da naj stori to država sama, drugi pa, da naj se prepusti vzdrževanje ljudskih šol samostojnim edinicam. Obveljalo pa bo najbrž upravnim edinicam. Obveljalo pa bo najbrž upravnim edinicam. Obveljalo pa bo najbrž upravnim edinicam. Obveljalo pa bo najbrž upravnim edinicam.

— **Novi kazenski zakon.** V justičnem ministristvu bo v kratkem dogotovljen končno izvršni načrt novega kazenskega zakonika (za vso državo). Načrt je bil, kakor znano, že pred dvema leti izgotovljen, pa so rekli, da potrebuje še gotovih dopolnil. Skrajni čas je že, da ustvari kaj modernega.

— **Socijalno zavarovanje delavcev.** Iz tehničnih ozirav se je dosedaj izvajal zakon o zavarovanju delavcev le deloma, namreč le zavarovanje za slučaj bolezni in nezgode. Breme za to dve vrsti zavarovanja pa so dosedaj narasla tako, da sta postali pasivni. Bati pa se je bilo še obširnejše obremenitve, radi česar je odločil Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu na svoji seji, da prične s 1. julijem t. l. tudi z zavarovanjem za slučaj onemoglosti, starosti in smrti, tako da bo stopil sedaj zakon o zavarovanju delavcev v celoti v veljavo.

— **Stiki naših rezervnih oficirjev s poljskimi.** Naš delegat za železniška pogajanja g. Avramović je posetil v Varšavi predsednika združenja poljskih rezervnih oficirjev, da omogoči tesnejše vezi med jugoslovanskimi in poljskimi rezervnimi oficirji.

— **Poziv k glavnim naborom češkoslovanskih državljanzov v Sloveniji in Prekmurju.** Dne 22. in 23. aprila se vrše glavni redni nabori letnikov 1903, 1904 in 1905 v prostorih konzulata Češkoslovaške republike v Ljubljani, Breg 8-I. in sicer: Dne 22. aprila 1925 za vse češkoslovaške državljane rojene v letih 1903, 1904 in 1905, stanujoče v področju oblasti ljubljanskega velikega župana in dne 23. aprila 1925 za one, ki prebivajo v področju oblasti mariborskega velikega župana. Vsak nabornik se mora izkazati z rednim potnim listom ali domovnico ter prinesiti s seboj 40 Din kot pristojbino za zdravniški pregled. Naborem se morajo odzvati tudi vsi oni letniki 1898—1902, ki dosedaj svoji naborni dolžnosti iz kateregakoli vzroka niso zadostili. Zoper vsakogar, ki se ne odzove temu pozivu ter ne zadosti svoji naborni obveznosti, se bo kazensko postopalo v smislu brambnega zakona. Zdravniški pregled se vrši vsakokrat od 9. ure zjutraj.

— **Velikonočno darilo Narodne banke siromašnemu dijaštvu.** Narodna banka je darovala za siromašne dijake v Beogradu za Veliko noč 10.000 Din. Znesek bo razdeljen na pravoslavne velikonočne praznike.

— **Za Razlagov spomenik.** V divnih Slovenskih gorah v Radoslavcih pri Mali Nedelji je bil rojen leta 1826. dr. J. Razlag, zaslužni slovenski pesnik, pisatelj in eden izmed prvoboriteljev jugoslovanske misli. — Slovenci, pokažimo svetu, da znamo ceniti zasluge velikih mož. Ker se Razlag nima primernega spomenika, ki bi naš bodoči rod spominjal nanj, se je osnoval odbor, ki si

je nadel nalogo, da postavi zaslužnemu rodoljubu ob 100 letnici njegovega rojstva skromen spomenik v rodno njegovo kraju pri Mali Nedelji. Narodno kulturno društvo je glede na čim lažjo realizacijo namena dobilo dovoljenje za loterijo. Tozadevne srečke se bodo razposlale in razprodajale že v kratkem času po vsej Sloveniji. Prosimo, da srečke vsakdo sprejme in si jih čimveč nabavi. Cisti dobiček loterije je namenjen razen spomeniku tudi še za izpopolnitev doma Narodno kulturnega društva. Odkritje spomenika v zvezi z velikim ljudskim taborom se bo vršilo ob stoletnici Razlagovega rojstva prihodnje leto (1926). — Za pripravljani odbor Razlagovega spomenika Janko Prelog, učitelj v pokouju, predsednik, inž. Ferdo Lupša.

— **Imenovanja.** Zvaničnik Franc Fendre pri srezkem glavarstvu v Šmarju je imenovan za arhivarja III. klase pri velikem županstvu mariborske oblasti. Zvaničnik Josip Marn pri sodišču v Marenbergu za arhivarja III. klase istotam. Zand. narednik Ivan Ridonja za arhivarja pri srezkem poglavarstvu v Slovenjem Gradcu.

— **Imenovanja pri poštni direkciji.** Imenovani so: dr. Anton Lamut za šefa odseka, za tajniške poštne direkcije pa Miroslav Matjašič, Karol Urbančič, Vojoslav Pučelik, Mil. Katič, Vinko Janežič, Anton Kogoj, Ivan Korim, Adolf Kaffou, Fil. Eppich in Ervin Jurman, vsi v Ljubljani.

— **Razpisana službena mesta.** Pokojninski zavod za nameščenice v Ljubljani razpisuje mesto zavarovalnega tehnika s prejemki skupine A uradnikov. zavoda v položaju, ki ustreza posililevi dosedanjih praksi. — V področju gradbene direkcije v Ljubljani se odda več službenih mest inženierjem gradbene stroke v pripravljalnem položaju in eventualno tudi v pomožnih položajih I. kategorije državnih uradnikov. Interesente opozarjamo na razpis v »Uradnem Listu«. — Pri gradbeni direkciji se odda več službenih mest inženiersko gradbene stroke. Pogoji so razvidni iz »Uradnega Lista« z dne 7. aprila 1925.

— **Velika noč v Ljubljani.** Dež, ki je pričel popravljati praznike na Veliki petek ponoči, je sicer vso soboto pridno nagajal procesijam in pa zijalom, vendar je v svoji nagajivosti ponagajal tudi vremenskim prerokom, ki so za nedeljo napovedovali grd, deževen dan. Nedelja sicer res ni bila bogve kaj lepa; deževalo pa vendarle ni in to je kolikortoliko potolažilo ljubljanske mladenke, vse praznično razpoložene, ker so — vsaj najbolj pomladansko navdahnjene, mogle na promenado pokazati nove obleke. Prav srčkane so punčke in nove obleke in na mnogih je bilo opaziti celo okus. Tako je dobila Ljubljana v nedeljo kljub pustim nebesom precej spomladansko lice. Ponedeljek pa je bil lep dan, ki je privabil v brstelo naravo mnogo starih in mladih ljubljancov, večino seveda v nežnem spremstvu, eventualno tudi z naraščanjem, če je bil pri roki. Ljubljancem brez spremstva se pa ni opazilo, razen nekaj bolj priljetnih eksemplarjev.

— **Za učitelje meščanskih šol.** Vsi učitelji meščanskih šol z meščanskošolskim izpitom, ki poučujejo na učiteljskih in drugih srednjih šolah dobe glasom tozadevnega odloka ministristva prosvete povišico 10% po čl. 7. uradniškega zakona. Ako jim ta povišica dosedaj ni izplačala, se jim mora zaostanek izplačati.

— **Samostan sv. Nauma.** Za popravo samostana sv. Nauma in cerkve sv. Sofije v Ohridu je dovoljen kredit v znesku 1.000.000 Din.

— **Nov nemški list v Beogradu.** Beograjski »Privredni Pregled« je ustanovil te dni nov gospodarski list pod imenom »Beograder wirtschaftliche Nachrichten« Zaenkrat bo izhajal list samo enkrat na teden, in sicer vsak petek. Nudil bo predvsem splošen pregled o gospodarskem življenju, tržna in borzna poročila itd.

— **Cesta Beograd—Kotor.** Sprito strategične važnosti zveze Beograda z Jadranom se zgradi, oziroma popravi cesta, ki vodi iz Beograda čez Kragujevac, Nikšić itd. v Kotor.

— **Natakarski rekord.** V Novem Sadu je umrla pred par dnevi ena izmed najpopularnjših oseb v celotni mestu: »Nadkonobar« (plačilni natakari) Jean, kavarne »Kraljica Marija«. Možakar je prišel pred 60 leti v Novi Sad kot 18 letni pobli. Dobil je takoj v omenjeni kavarni mesto, kjer je ostal celih 60 let. Poznal ga je celo mesto in živil je splošno spoštovanje.

— **Čuden slučaj kleptomanije.** Pred beograjskim sodiščem je stal te dni grof Oliver pl. Jarosy, ki je nabiral za dunajski »Kompas« inserate. Možakar je bil obtožen, da je ukradel nekemu beograjskemu tovarnarju iz predsobe zimsko suknjo. Pred sodiščem je stal grof-agent elegantno z monokljem v desnem očesu. — Priznal je svoj čin, kakor se kavalirju spodobi, izjavil pa je, da ni ukradel suknje zaradi svojega dobička, marveč v duševni zmedenosti. Mučila ga je bolesta želja, da bi čedalje svoje ime v beograjskih časopisih. Sodišče ga je oprostilo. Ko je čul sodbo, je izgubil contenanso, vili so se mu solze in ihte se je zahvalil sodniku za oprostilno sodbo.

— **Poletni čas v Rusiji.** Svet ljudskih komisarjev sovjetske unije je sklenil, da se uvede v Rusiji s 1. majem poletni čas.

— **Dva komunistična kavalirja.** V vasi Rjabov v guberniji Vjatka sta napadla dva člana komunistične omladine v pijanosti dve študentki, ki sta pasirali na svojem potovanju slučajno to zanje nesrečno vasa. Študenta sta ju posilila. Da zakrjeta sled zločina, sta po končani zabavi nato deklili zvezala ter hišo zažgala. Nastal je požar, ki je upepelil celo vasa. Par dni nato sta se fantiča skregala in tako je prišla stvar na dan.

— **Kitajska idila.** Angleški listi javljajo iz Tientsina o originalni ponovitvi klasičnega ropa Sabink. Kitajsko mesto Kinke-Kuan je bilo namreč te dni napadeno od treh roparskih tolp. Kinke-Kuan šteje 10.000 prebivalcev. Roparji so napadli mesto, so porušili vse hiše ter jih zažgali. Nato so se polastili žen in deklet. Vsak si je izbral, kar mu je najbolj ugajalo. Nekaterim gospem se je posrečilo pobegniti na čoln, ki posreduje promet z mestom na drugi strani reke. Prišle so z dežja pod kap, zakaj čoln se je vsled prevelikega nalaga potopil in storile so žalostno smrt v umazanih valovih reke. Listi pripominjajo, da so zažgali roparji tudi poslopje angleške misije ter sta morala pobegniti vsled tega tudi reverend sir Parker in njegova boljša polovica. Vojaštvo, ki je bilo poslano zoper roparje, je odreklo disciplino. Pogumnim možakarjem sosednjih vasi se je končno posrečilo, da so pregnali roparsko sodrgo.

— **Prepovedana umazana literatura.** Dunajska policijska direkcija je prepovedala za dunajski policijski rajon razširjevanje med osebe pod 18 leti kolportazho po ulicah in javno izložbo knjig: »Ohne Wollust«, »Gegenheitsmacherin«, »Jungesellenot«, »Die Lusternec«, »Halbjuden«, »Magdas Fehltritt«, »Sein Venusdienst«, »Hund und Liebes«, »Hochzeitsnacht«, »Die Verführte«, »Braut-hem« in »Judenhass«.

— **Šestkratna morilka.** Brzobjavke iz Pariza poročajo: V Nimesu je bila aretovana mlada služkinja, ki je obdolžena, da je zastupila šest oseb. Dolže jo, da je zastupila šest delodajalcev, oziroma delodajalk s strahom. Autopija sodnega zdravnika je odredjena.

— **12 letni morilec.** V neki vasi v bližini Nancyja, je umoril 12 letni deček malo deklino. Dal ji je več sunkov z nožem v srce in pljuča, tako, da je obležala na mestu mrtva. Na policiji je fant svoje dejanje brez nadaljnega govorenja priznal ter izjavil, da je hotel »igrati apasa«.

— **Zverinski zločin novogradiške policije.** »Hrvat« z dne 10. t. m. piše: »Lazo Čubrilo iz Rudovolja je prišel odgonskim potom v novogradiški občinski zapor. Tu sta ga dva policijska stražnika zvezala, tretji mu je zamašil s papirjem usta, da ni mogel vpiti, četrta Stevan Ilić pa ga je pretepel in hodil po njem. Čubrilo se je od trpinčenja onesvestil ter so ga prenesli nezvestnega v bolnico, kjer se je ugotovilo, da je dobil po celotnem telesu težke telesne poškodbe. V trebušno

votlino mu je vdrla kri. Policaj Ilić je odpuščen iz službe, drugi ne.«

— **Velika železniška nesreča v bližini Barcelone.** V bližini Barcelone je trčil pred prazniki električni brzovlak z nekim drugim vlakom in zgodila se je ena izmed največjih nesreč, kar jih pozni Španija v zadnjih desetih letih. 26 oseb je ubitih, 125 jih je večinoma težko ranjenih. Med žrtvami je več otrok. Vlak je vozil z brzino 110 km. Trije vagoni so popolnoma zgoreli.

— **Celo mesto brez posla.** Premogokopi mesta Blauvovon na Angleškem so zatvorjeni. S tem so postali skoro vsi prebivalci mesta, 13.000 po številu, brez posla. Ti ljudje se nahajajo v največji bedi, zakaj delavci dobivajo samo po 28 šilingov podpore na teden. Vzrok prenehanja obratovanja je ta, da so izostala v zadnjih časih skoro vsa naročila. Tako so prenehale na primer s svojimi naročili francoske državne železnice, ki krijejo svojo potrebo sedaj drugje, deloma v Nemčiji.

— **Kmetijska zavarovalna družba »Plug«** pozivlja na vpis delnic. Zavod snujejo kmetijski in gozdarski posestniki, industrijalci in profesorji kmetijske in gozdarske fakultete beograjske in zagrebške visoke šole. Zavod je namenjen v prvi vrsti kmetijstvu in gozdarstvu ter industriji obeh teh dveh panog v celi državi. Stvar gre tedaj iz strokovnih krogov in je namen, da kmetijstvo in gozdarstvo ustanovi svoj lastni zavarovalni zavod. Delnice so po 100 Din, takoj pri prijavi na vpis je treba plačati 20% od nominalnega zneska delnice (t. j. 20 Din na vsako delnico), za pokritje ustanovnih stroškov pa 10 Din od vsake delnice. Nadalnjih 30% bo plačati tekom enega meseca po izvršenem ustanovnem običnem zboru, ostalih 50% pa v štirih tromesečnih obrokih po 12.50 Din. Delnice se glasijo na ime in se obrestujejo. Na 3 delnice ima delničar na običnem zboru en glas, več kot 10 glasov pa ne more imeti, če tudi ima še tako veliko delnic. Delničar razven z zneskom, ki ga je plačal za delnico, dalje nič več ne jamči. Pravila so od ministristva potrjena, taksa v znesku 10.000 Din je plačana in bo vsak delničar pravočasno pravila prejel. Po ustanovitvi se otvori tudi podružnica za Slovenijo. Pravila so prirejena tako, kakor odgovarja koristim kmetijstva in gozdarstva, način plačevanja je tako ugoden, da vsak najmanjši posestnik lahko postane delničar vsaj z enim glasom. Člani načelstva in nadzorstva jamčijo za poslovanje zavoda s celim svojim premoženjem, voljeni pa morejo biti, ako imajo 25 delnic. Čas za prijave je samo do konca aprila tega leta. Prijave in odpada-joče zneske sprejema in daje pojasnila Agrarni biro v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-I, ali pa Jadransko-Podunavska banka isto tam. Ker se navadno pri upisih akcij vsled velikega zanimanja in priglasevanja nebenemu priglasevcu ne dodeli toliko delnic, za kolikor se je priglasi in vplačal, je potrebno prigrasiti in vplačati za nekaj delnic več, kot se jih resnično želi. Za nedodeljeno število delnic vplačani denar se vrne. Kmetijski in gozdni posestniki, kmetijski in gozdni, oziroma lesni industrijalci ter trgovci, eksporterji agrarnih in gozdnih pridelkov in izdelkov, prigrasite se za vpis delnic polnoštevilno in agitirajte tudi pri svojih tovariših, da si ustanovite lastni zavarovalni zavod, da v tem Slovenec ne zaostanemo.

Velecenjena!

Golovo so Vam ostali v dobrem pomenu krepki, froitirji in etamini, katere se kupijo v lanskem sezoni pri »Oblačilnici« po izvanredno nizkih cenah.

Tudi letos si lahko nabavite v najmodernejših vzorcih.

perilni krep m.r.	à Din 12:30
perilni fro 105 cm šir. m	à Din 3:—
perilni fro 70 cm šir. m	à Din 2:50
perilni etamin m	à Din 30:—
volneni delen m	à Din 40:—

Ie p. i. Oblačilnici v Ljublj. ni Miklošičeva 7.

Edgar Rice Burroughs:

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Deset tolstih koz! je vreščala Momaya. Niti v koz! Drugega nočeš?

Deset tolstih koz, je ponovil Bukawai. Deset tolstih koz, novo pletenico in dva kosa žice, dolga —

Momaya ga je prekinila z nejevoljno kretnjo. Čakaj! je kričala. Jaz nimam koz. Hrani besede. Čakaj, da pokličem moža. Sicer ima le tri koze, a morda se da kaj domeniti. Čakaj!

Bukawai je počenil pod drevo. Bil je popolnoma desetih letih bi ti ne mogla plačati desetih tolstih zadovoljen, kajti vedel je, da dobi plačilo ali pa maščevanje. Pri teh ljudeh tujega plemena se ni bal nevarnosti, čeprav je vedel, da se ga boje in ga črte. Le njegova lepra jim je branila, da se ga niso lotili z rokami, njegovo ime čarovnika pa ga je še močnejše varovalo napadov. Baš si je izmislil načrt, kako jih bo prisilil gnati deset koz do njegove jame, ko se je vrnila Momaya. Trije vojščaki so prišli z njo, — Mbonga, glavar, vaški čarovnik Rabakega in Ibetov, Tibov oče. Celo v navadnih razmerah niso bili posebno ljudomile podobe, z jezimi obrazi pa bi morali pač vsakogar prestrašiti. Čeprav je bilo Bukawala strah, ga vendar ni pokazal. Ko so prispeli in posedli v loku okoli njega,

jih je premeril z ošabnim pogledom, ki naj bi jih ostrašil.

Kje je Ibetov sin? je vprašal Mbonga. Kako naj to vem, je vprašal Bukawai. Brez dvoma ga ima zopet vražji bel bog. Če me poplačate, bom napravil močno medicino in zvedeli bomo, kje je Ibetov sin ter ga poiskali. Moja medicina ga je zadnjič vrnila, čeprav nisem prejel plačila zanjo.

Imam lastnega čarovnika, ki dela medicino, je dostojanstveno odgovoril Mbonga.

Bukawai se je dvignil in oponašal: Lepo, je dejal, tedaj mu ukaži, naj napravi medicino in glej, če bo mogel vrniti Ibetovega sina. Par korakov je šel v stran in se zopet ježno vrnil. Njegova medicina ne more vrniti otroka, — to vem, vem pa tudi, da ga boste prepozno našli in da ga nobena medicina ne bo več mogla vrniti, kajti potem bo mrtev. Prav sedajle sem to zvedel, kajti duh sestre mojega očeta je bil tu in mi povedal.

Mbonga in Rabba Kega nista bogve kaj zaupala svoji lastni čarovniji, morda sta celo o tujčevih zmoglostih dvomila; a vendar je bilo mogoče, da so nekaj vredne, posebno, ker je imel drugačno metodo. Ali ne vedo vsi, da govori stari Bukawai s samimi demoni in da dva celo pri njem prebivata v podobi hijen? A prenašati se ne smeta. Ceno je treba dobro prevdariti in Mbonga ni prav nič veselilo, takole plačati deset koz, da le dobi enega sa-

mega malega dečka, ki bo morda, še predno doraste, umrl za kozami.

Čakaj, je rekel Mbonga. Pokaži nam malo tvoje čarovnije, da vidimo, če je dobra čarovnija. Potem lahko govorimo o kupnini. Tudi Rabba Kega bo čaral in potem bomo lahko presodili, kdo zna bolje. Sedi zopet, Bukawai.

Plačilo znaša deset koz — tolstih koz — novo pletenico in dva kosa bakrene žice, dolge kot možka roka od rame do nohtov, plača se vnaprej; koze mi morate prignati do kože. Potem bom napravil medicino in drugi dan bo deček zopet pri svoji materi. Hitreje tega ne morem storiti, kajti mnogo časa je treba za tako krepko medicino.

Napravi nam sedaj malo medicine, je rekel Mbonga. Pokaži, kaj znaš.

Dajte mi ognja, je odvrnil Bukawai, in pokazal vam bom kos čarovnije.

Momayo so poslali po ogenj, Mbonga pa je po njenem odhodu mešetaril z Bukawaiem za ceno. Rekel je, da je deset koz cena za močnega vojščaka. Opozoril je Bukawala, da je on, Mbonga zelo reven, da je njegovo plemo zelo revno, in da je od desetih koz vsaj osem preveč, da ne govori o pletenici in bakreni žici. A Bukawai je bil trd, kot demant. Njegova medicina je baje dragoceena in bogovom mora dati vsaj pet koz za pomoč. Ko se je Momaya vrnila z ognjem, so še mešetarili.

(Dalje prih.)

Prispevajo za tiskovni sklad "NARODNI DNEVNIK"

Ferdo Delak:

Par besed h Kregarjevi inscenaciji „Golgota“

Po daljšem času nam je drama zopet dala Tučičevo »Golgota« v novi — Kregarjevi inscenaciji. Ing. arh. Kregar je na dan premiere v »Jutru« svojo inscenacijo razložil — precej površno sicer — a videlo se je, da velja ta večer kot nekak »contra« »Literarno-umetniškemu večeru« Novega odra, saj je bil vključek članka povzet skoro čisto po Br. Ka-jevem članku »Novi odere«, priobčenem v »Narodnem dnevniku«. Iz tega je bilo razvidno, da je ideja obeh enaka, da temelji na psihološki inscenaciji. Poleg tega je skušal g. Kregar uveljaviti dinamiko barv. Tako sta obvladovali v prvem in zadnjem dejanju le dve barvi: črna in bela — torej dve čisti nespolni. Dobro. Črne zavese, ki bi naj pokazale samostansko življenje v nasprotju z zunanjim — naznačenim z belo tanci in rumenkastim (?) reflektorjem. Sredi odra masiven bel križ. A kako je mogoče, da ima ta bel križ vseeno klop za — priorja?! In kaj naj pomeni polkrog na križu? Če je g. arhitekt razložil pomen tega križa, čemu ni povedal tudi, kaj pomeni oni nepopolni krog? Variacij je tu več; a dobe se ljudje, ki bi morda mislili, da se je del kroga odlomil. Drugo dejanje je bilo v primeri s prvim še slabše. G. Kregar je postavil na oder polkus konstrukcije. Konstruktivizem je bil zanesel k nam Černigoj, ki je, prišedši iz Weimarske stavbene šole za časa jevanskega velesejma napravil v Ljubljani konstruktivistično razstavo in obenem otvoril svojo šolo za arhitekturo. Po modelih in skicah, katere sem videl pri Černigoju in po njegovih predavanjih sodeč, je postavil g. Kregar na oder nejasno in nepopolno kopijo Černigojevih osnutkov. Na španski steni je hotel izraziti v barvah vso ono pestrost življenja. A že tu je popeljal s tem, da je uporabil zlato barvo, ki se je v dvorani sploh ne vidi. Pri Černigoju pride dinamika barv vsaj v poštev, ker se pri njem križajo le kričeče barve. Sicer pa: Černigoj sam si v svojem

konstruktivizmu ni na jasnem. Po večini so vse njegove stvari abstraktne — njemu je glavna stvar: Zavreči vse staro in pokazati nekaj novega, če je tudi nesmiselno — torej negativizem, katerega je zmožen le še »Zenit«. Poleg tega se pa v inscenaciji drugega dejanja križata dva svetova: Konstruktivistični in realni. »Konstruktivistični«, če smemo tako imenovati špansko steno, opremo luči, neokusne in po načelih konstruktivizma popolnoma zagrešeno prirejane blazine — in realni fotelji in ostala navlaka okoli njih.

SLOVENSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON.

To monumentalno delo, ki bo obsegalo do 1000 strani leksikalnega formata in izide v šestih sešitkih, vsebuje življenjepise vseh nekdanjih in živčih slovenskih umetnikov, glasbenikov, znanstvenikov vseh panog, solnikov, politikov, narodnih gospodarjev, podjetnikov, izumiteljev in vseh osebnosti, ki so za razvoj kulture v Sloveniji kakorkoli pomembne, bodisi da so slovenskega rodu in so sodelovale doma ali v tujini, bodisi da so tujega rodu, a so s svojim delom med Slovenci trajno vplivale na slovensko kulturno življenje.

Slovenski biografski leksikon prinaša biografije s točnimi življenjskimi podatki, z opisom dela in pomena posameznih osebnosti za razvoj Slovencev, z navedbo vse literaturne, ki se na posameznike nanaša in z opozorilom, kje je najti njih slike.

Slovenski biografski leksikon ni samo popolna zbirka življenjepisov, marveč osega v njih vso zgodovino slovenske književnosti, umetnosti, glasbe, politike, vseh panog znanosti (bogoslovja, prava, zdravstva, prirodoslovja, tehničnih in drugih ved), šolstva, industrije, trgovstva in ostalih delov narodnega gospodarstva.

Slovenski biografski leksikon je neobhodno potreben vsaki zasebni in javni knjižnici, je pomočnik umetniku, znanstveniku, politiku, časnika in praktičnemu delavcu katerekoli vrste.

Slovenski biografski leksikon je uredil Izidor Cankar s sodelovanjem Jože Glonarja,

Franca Kidriča in Janka Šlebingerja. V prvem sešitku so sodelovali: dr. Izidor Cankar, univ. prof. v Ljubljani; dr. Lambert Ehrlich, univ. prof. v Ljubljani; dr. Jože Glonar, bibliotekar licealne biblioteke v Ljubljani; dr. Ivan Grafenauer, prof. v Ljubljani; dr. Franc Kidrič, univ. prof. v Ljubljani; dr. Franc Kimovec, glasbenik v Ljubljani; dr. Franc Kos, dr. Milko Kos, docent v Beogradu; dr. France Kotnik, prof. v Ptuj; dr. Franc Kovačič, prof. bogoslovja v Mariboru; dr. Jože Lesar, prof. bogoslovja v Ljubljani; dr. Dragotin Lončar, prof. v Ljubljani; dr. Joža Lovrenčič, prof. v Ljubljani; dr. Franc Lukman, univ. prof. v Ljubljani; dr. Josip Mal, ravnatelj muzeja v Ljubljani; dr. Josip Mantuani, ravnatelj muzeja v Ljubljani; dr. Franc Mesesnel, asistent umetnostno-zgodovinskega seminarja na univerzi v Ljubljani; Josip Mulaček, pisatelj v Ljubljani; dr. Rajko Nahtigal, univ. prof. v Ljubljani; dr. Karl Ozvald, univ. prof. v Ljubljani; dr. Ivan Pintar, zdravnik v Ljubljani; dr. Avgust Pirjevec, bibliotekar licealne knjižnice v Ljubljani; Jože Okoren, čebelarški strokovnjak v Ljubljani; dr. Janko Polec, hon. univ. prof. v Ljubljani; Stanko Premrl, hon. univ. prof. v Ljubljani; Adolf Robida, prof. v Ljubljani; dr. France Stele, konservator v Ljubljani; Msgr. Viktor Steska, referent pri pokrajinski upravi v Ljubljani; dr. Janko Šlebinger, prof. v Ljubljani; dr. Fran Veber, univ. prof. v Ljubljani.

Slovenski biografski leksikon je založila Zadruga gospodarska banka.

V subskripciji stane celo delo, ako se takoj plača, Din 500.—, posamezni sešitek Din 90.

Izven subskripcije stane vsak sešitek Din 100.

Naročila sprejema Zadruga gospodarska banka v Ljubljani, kjer se dobi tudi že prvi sešitek.

Gospodarske vesti.

× Veliki vzorčni sejem v Vrhu. Ravnateljstvo Velikega vzorčnega sejma v Vrhu se

je odločilo, da priredi s pomočjo ministrstva za poljedelstvo in vodenje in sodelovanjem gospodarskih in kulturnih ustanov, raznih savezov, zadrug in zajednic jeseni od 11. do 22. oktobra veliko poljedelsko razstavo. S to razstavo bo združen sejem surovin, živine, specialna razstava vina in pa kongres vseh vinogradnikov naše kraljevine. Te razstave in sejma se more udeležiti vsakdo. V to svrhu se grade veliki moderni paviljoni. Za ta sejem vlada že sedaj zelo živahno zanimanje. Radi tega naj se pobrigajo vsi interesi, da se sedaj za to, da dobe čim ugodnejše prostore na razstavi. Vsa pojasnila daje brezplačno Vrhaški Zbor, Vrha.

× Spor v Brodarskem sindikatu. V Brodarskem sindikatu v Beogradu je stopilo brodarsko osebje v mezdno gibanje. Pogajanja se še vrše, toda zdi se, da ne bodo tako kmalu dovedla do zadovoljivega rezultata. Upravni odbor Brodarskega sindikata je imel v soboto sejo, na kateri je razpravljalo o povišanju prejemkov brodarjev in pa o zahtevah istih. Rezultat posvetovanja je še neznan, govori se pa, da je pripravljen upravni odbor dovoliti brodarjem mnogo manjše poviške, kakor jih pa ti zahtevajo, radi česar ni pričakovati skorajšnje poravnave spora.

Ugoden nakup

vsakovrstnih oblačil lastnega izdelka v razni kakovosti za gospode, dečke in otroke Vam nudijo edino Konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie, Ljubljana. — Prepričajte se o nizkih cenah ter si ogledite bogato zalogo na Erjavčevi cesti 2 (nasproti Dramskega gledališča v neposredni bližini Nunske cerkve).

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Odgovorni urednik:

Vladimir Svetek.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Jack London:

(58)

Burni doživljaji.

Roman z lužnega morja.

Obmolnil je in jo plamteče pogledal; toda takoj je spoznal, da pričakuje Joana pojasnila o skupnih zaupnih zadevah, ki so se tikale splošnih stvari.

— Nadaljujte vendar — je rekla malce nestrpno, ko se je še vedno obotavljala.

— Rad mislim na uspeh Berande, — je dejal, — toda to šele v drugi vrsti. Kajti to stremiljenje je podrejeno moji najbolj vroči želji, da bi vi nekeč v mnogo popolnejši meri kot sedaj, ko ste le moja solastnica, delili z menoj usodo Berande. Berande bo nekega dne popolnoma vaša, ako privolite, da postanete moja žena.

Odskočila je, kot bi jo pičil gad. Njeno obličje je hipoma pobledelo, ne od notranje zadrege, temveč od jeze, ki ji je zagorela v oči.

— In to se vam zdi popolnoma samo ob sebi umljivo — da jaz privolim v to! — je vzkliknila strastno. Nato pa je postal njen glas naenkrat hladen in miren in jela je govoriti tako, kakor je po Sheldonovem mnenju razpravljala z Morganom in Raffom o trgovskih zadevah na Guvutu. — Čujte me,

gospod Sheldon. Imam vas prav rada, dasi ste malenkosten šušmar; hočem pa vam do povedati enkrat za vselej, da nisem prišla na Salomonske otoke radi mojitve. To nesrečo bi si bila lahko nakopala tudi doma, ne da bi morala jadrati za njo deset tisoč milj daleč. Na svoj poseben način hočem doseči svoj uspeh v življenju in zato sem prišla na Salomonske otoke. Omožiti se ni moj cilj. Morda prija to drugim ženam — meni ne — zato hvala vam. Sedela sem tu ter se lepo pomenkovala o prevajanju kopre, in nisem niti najmanj mislila na zakon, vi pa ste se pritihovali s svojo ponudbo, kakor bi mi hoteli vsiliti z maslom pomazan kruhek. In pa — in pa —

Glas ji je za hip zaostal, nato pa je nadaljevala in v njenih besedah je zvenela prošnja, iz katere je spoznal, da je ravnal neotesano.

— Ali ne vidite? — Vse je sedaj pokvarjeno. — Najin položaj postaja nemogoč... — in... jaz sem tako ljubila to tovarišijo in sem bila ponosna nanjo. Ali vidite sedaj? Ne morem biti nadalje vaša družabnica, ker ste mi razkrili svojo ljubezen! In tako srečna sem bila!

Solze razočaranja so se pojavile v njenih očeh in siloma je zamorila ihtenje v svojih prsih.

— Jaz sem vas svaril, — je dejal resno. — Taka nenavadna situacija ne more dolgo držati med možem in ženo. To sem vam povedal takoj spočetka.

— Ah, da, sedaj mi je docela jasno, kaj ste storili. — Zopet se je razsrdila in nič več ni bilo one ženske prošnje v njenih očeh. — Prav previdni ste bili s svojimi opomini. Pazili ste dobro in ste me svarili pred vsakim drugim možem na Salomonskih otokih, samo ne pred seboj.

S temi besedami ga je udarila naravnost v obraz. Resničnost očitka je porazila, obenem pa je začutil, da mu je storila krivico. Oči so ji zasijale v zadoščenju nad udarcem, ki mu ga je prizadejala in zato se je odločil govoriti naravnost.

— Stvar ni tako enostranska kot mislite vi — je začel — predno ste prišli, sem že prav lepo napredoval na Berande. Vsekakor pa mi ni bilo treba prenašati ponižanja, ki ga doživljam sedaj, ko me vi obtožujete strahopetnosti. — Ne pozabite, prosim, da vas jaz nisem klical na Berande — in da vas tudi nisem pozval, da ostanete na Berande. Vaša vztrajnost je kriva, da je nastal ta za vas tako neprijetni položaj. Ker ste ostali tu, ste me izpostavili skušnjavi in sedaj me hočete zato karati. Jaz nisem hotel, da ostanete. Takrat nisem bil zaljubljen v vas. Hotel sem,

da bi odšli v Sidney in bi se vrnili na Havajske otoke. Vi pa ste hoteli ostati. Vi ste se v pravem pomenu besede —

Obmolnil je ter je iskal besede, ki bi bila nežnejša od one, ki jo je imel na jeziku. Toda ona jo je uganila.

— Vsilila sem se vam — to ste hoteli reči — je vzkliknila in kri ji je šinila v bojovito lice. — Le nadaljujte. Nič se nikar ne brigajte za moja čustva.

— Dobro. Ne bom se brigal zanja — je dejal odločno, ker je spoznal, da dobiva pogovor značaj sramotnega šolarskega prepira. — Vztrajali ste pri tem, da vas moramo smatrati za moža. Logična posledica tega je, da morate govoriti kot mož in da morate tudi poslušati moža, ki govori z vami. Sedaj torej poslušajte. Ni vaša krivda, da so nastale te neprimlikke. Ničesar vam ne očitam, zapomnite si to. Toda iz istega vzroka mi tudi vi ne morete očitati ničesar.

Opazoval jo je, kako so ji valovale prsi, dočim je s stisnjenimi pestmi sedela in poslušala. Kako rad bi iztegnil svoje roke in jo pritisnil k sebi! Mesto tega pa je moral razvijati svoj hladno premišljen bojni načrt. Skoro bi ji dejal, da je deček, vse ljubezni vreden. Toda zmolčal je vse te nestvarne misli in nadaljeval strogo svoje razmišljanje.

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 3.—, vsaka nadaljna beseda 50 nra.

Suhe mavrohe ali smrčke

kupujemo. Kupci smo tudi za suhe gobe jurčke. Sever & Ko. Ljubljana.

Matematiko

poučuje profesor. Honorar uveren. Ponudbe na upravo lista pod »Matematika«.

Instrukcije

iz vseh srednješolskih predmetov daje in pripravlja za malo maturo visokošolec. — Naslov pove iz prijaznosti upravo lista.

Dopisovanja

z duhovito damo želi gospod. Ponudbe pod »Roman« na upravništvo »Narodnega Dnevnika«.

Vdovec

ali pa mladenko radi ponovne ženitve. Ponudbe s sliko pod »Resno« na upravo »Narodnega Dnevnika«.

Knjigovodja

perfekten bilancist z bankovno in trgovinsko naobrazbo, s poznanjem srbohrvaščine, nemščine, francoščine in italijanščine, agilen, vesten in marljiv, z najboljšimi referencami, želi orgovarjajočega vodilnega mesta v večjem podjetju ali trgovini. Cenj. ponudbe pod »1925« na upravo lista.

Posojilo

posojilo od 5000 do 8000 Din proti varnostnemu kritju in dobrim obrestim. — Ponudbe na upravo lista pod »Gotovina«.

Znanja

z dvema mladima, veselima gospodičnima v svrhu skupnih okoliških izletov iščeta dva mlajša, samostojna gospoda. Cenjene ponudbe, če le mogoče s sliko, ki se takoj vrne, na upravo lista pod »Kastor in Pollux«.

Abadie

cigaretni papir zopet stalno na zalogi. A. Lampret, Krekov trg 10.

FRAN ŠTUPICA, notar pri Sv. Lenartu v Slov. goricah

sprejme

notarskega kandidata, tudi začetnika, v notarskih poslih izurjenega uradnika, strojepisko, večšo knjigovodstva.

Reflektiram samo na prvovrstne moči.

Ponudbe z zahtevki, opisom življenja in referencami naravnost.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon šte. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

GAMAUFVOV umetno gnojilo za cvetlice

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—.

Razpošilja društvo:

„VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJU.

Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič.

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“.

Oglejte si

velikonočno zalogo čevljev

tvrdke TREBAR

Ljubljana, Sv. Petra c. 6.

Proti jamstvu tudi na obroke.

Stalaže

za specerijsko trgovino, 4 m dolga, predali za moko, blagajniški pult, se proda. — Ogleda se v skladišču »Balkan«, Ljubljana, Dunajska cesta.

Iščem

10.000 Din želim proti mesečnemu odplačilu po 1000 Din in obresti. Ponudbe na upravo lista pod »Posojilo«.

Najboljši

stvarni stroj je edino le

o Josip

Petelinc-a

zavod

Grizner in Adler

se rodbino, obri in industrijo

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Punk v vazonu brezplačen. Vozilna garancija.

Dalavnica za popravila.

Na voljo

Telefon 915

Na malo

Josip Petelinc, Ljubljana

Na voljo! (Olim Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priloge potrebščine na živila, krojača, čevljarja, sedlarja,

moda blaga, pletenine, lesne roba, ščetine, stane, toaletno blago.

Telefon 915

Telefon 915